С.М. Нечхаєв¹, О.П. Луганський¹, І.М. Крижанівський²

¹Національний університет оборони України ім. І. Черняхівського, Київ

²Харківський національний університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба, Харків

ТЕХНОЛОГІЯ ГРУПОВОГО ПРОЄКТНОГО НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ СЛУХАЧІВ ОПЕРАТИВНОГО РІВНЯ

Подальший розвиток систем військової освіти, воєнної науки та підготовки особового складу на основі принципів і стандартів НАТО вимагає втілення у підготовку військових фахівців оперативного рівня інтерактивних методів навчання, які забезпечують не тільки отримання ними професійних знань, умінь та навичок, але і їх спроможність приймати відповідальні рішення в ситуаціях вибору, вирізняються мобільністю, динамізмом, конструктивізмом, здатністю реалізовувати свої професійні та творчі здібності у службовій діяльності. В статті розглянуто проєктну технологію, як одну з інтерактивних технологій навчання та основні принципи проєктної діяльності. Доведено, що проєктна технологія передбачає наявність проблеми, розв'язання якої потребує інтегрованих знань та дослідницького пошуку. Запропонований алгоритм дій при використанні дослідницьких методів в проєктній технології. Метод проєктів представлений як спосіб реалізації завдань компетентісно-орієнтованої освіти, спрямований не на інтеграцію фактичних знань, а на їх застосування і придбання нових. Враховуючи специфіку та особливості підготовки слухачів оперативного рівня складено типологію групових проєктів за різними класифікаційними ознаками. На підставі узагальнення досвіду проведення групового проєкту зі слухачами оперативного рівня підготовки розроблений алгоритм виконання робіт групового проєкту.

Ключові слова: метод проєктів, навчання, оперативний рівень підготовки, проєктна технологія.

Вступ

Постановка проблеми. Під час реалізації оборонної реформи та оборонного огляду проведеного на виконання Указу Президента України від 16 травня 2019 року № 225 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 16 травня 2019 року “Про організацію планування в секторі безпеки і оборони України” визначено низку проблем функціонування сил оборони в умовах існуючих та потенційних загроз, у тому числі і необхідність підвищення професійного рівня особового складу сил оборони [1], що може бути досягнуте удосконаленням системи військової освіти і підготовки військових фахівців.

Важливою умовою ефективності підготовки військових фахівців є вміле та логічне застосування форм і методів навчання.

При підготовці слухачів оперативного рівня у Національному університеті оборони України крім методів проведення занять, які прийняті у Збройних Силах України, використовуються інтерактивні методи підготовки військових фахівців, які застосовуються у ВВНЗ держав - членів НАТО, тобто форма навчання, у процесі якої слухач і викладач перебувають у режимі бесіди, діалогу.

Найбільш популярні інтерактивні методи, які використовуються під час підготовки фахівців у ВВНЗ держав - членів НАТО [2, С. 23]:

- відпрацювання навичок;
- робота у групах;
- інтерактивні презентації;
- дискусії;
- мозкові штурми;
- рольові ігри;
- аналіз історій і ситуацій.

Для підвищення ефективності засвоєння матеріалу під час проходження навчання слухачами оперативного рівня підготовки у Національному університеті оборони України, зацікавленості слухачів в пізнанні нового матеріалу, формуванні вміння самостійно здобувати нові знання, збирати необхідну інформацію, висувати гіпотези, робити висновки потребує впровадження у підготовку військових фахівців такого інтерактивного методу навчання, як метод проєктів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Ідея проєктів існує більше сторіччя. Вона знайшла своє відображення в дослідженнях та публікаціях американських педагогів: Дж.Дьюї [9], В.Кіпатрика [11], які працювали на початку ХХ століття, та у працях сучасних дослідників: В. Гузеєва [8],

С. Полат [19], І. Чечель [24], О. Пехоти [16], Н. Пахомової [15], С.О. Сисоевої [21].

Питання реалізації проєктної технології навчання у вищих навчальних закладах знайшли своє відображення в роботах [4–7; 10; 12; 14; 22–23].

Але, робіт щодо впровадження проєктної технології навчання в професійну військову освіту на різних рівнях підготовки, нажаль, нами не знайдено.

Мета статті – акцентування уваги на проєктній технології, як однієї з інтерактивних технологій навчання при підготовці військових фахівців та розроблення алгоритму виконання робіт групового проєкту на підставі узагальнення досвіду його проведення зі слухачами оперативного рівня підготовки.

Виклад основного матеріалу

У 80-х роках ХХ століття у Національному тренінговому центрі (США, штат Меріленд) на основі “Конуса досвіду Дейла” (“Dale’s Cone of Experience”) [3] була розроблена нова графічна версія впливу методів навчання на ступінь засвоєння матеріалу, що отримала назву “Піраміда навчання”, яка показує, що чим активніше людина бере участь у навчанні – обговорює, робить, вчить інших – тим краще вона засвоює матеріал (рис. 1).

Рис. 1. Піраміда навчання
Джерело: [2, С. 22].

З рис. 1. видно, що найменших результатів можна досягти за умов пасивного навчання (лекція, читання, зорове і слухове сприйняття, демонстрування), а найбільших – при запровадженні інтерактивного навчання (групові дискусії, практичні вправи, навчання інших або негайне застосування знань).

Інтерактивна взаємодія виключає домінування одного учасника навчального процесу над іншим, однієї думки над іншою. Під час такого спілкування військові фахівці вчаться бути демократичними,

спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, ухвалювати обґрунтовані рішення. Інтерактивні методи орієнтовані на ширшу взаємодію слухачів не тільки з викладачем, а й один з одним, на домінування активності тих, хто навчається у процесі навчання.

За допомогою інтерактивних технологій слухачі мають змогу [2, С. 22]:

- аналізувати навчальну інформацію та творчо підходити до засвоєння матеріалу;
- навчитися формулювати власну думку, правильно її висловлювати, доводити власну позицію, аргументувати й дискутувати;
- навчитися слухати іншу людину, поважати альтернативну думку;
- моделювати різні соціальні ситуації;
- вчитися будувати конструктивні взаємини у групі, уникати конфліктів, розв’язувати їх, шукати компроміси, прагнути діалогу та консенсусу;
- розвивати навички проєктної діяльності, виконання творчих робіт.

У підготовці слухачів оперативного рівня у Національному університеті оборони України використовуються різні інтерактивні методи навчання, у тому числі і метод групових проєктів.

Існує декілька визначень методу проєктів.

Метод проєктів – освітня технологія, спрямована на здобуття учнями знань у тісному зв’язку з реальною життєвою практикою, формування в них специфічних умінь і навичок завдяки системній організації проблемно-орієнтованого навчального пошуку [20].

Е.С. Полат дає таке визначення “проєкту” як методу та як педагогічної технології: “В основі методу проєктів лежить розвиток пізнавальних навичок учнів, умінь самостійно конструювати свої знання, умінь орієнтуватися в інформаційному просторі, розвиток критичного мислення”. Якщо ж говорити про метод проєктів як про педагогічну технологію, то “ця технологія передбачає сукупність дослідницьких, пошукових, проблемних методів, творчих по суті” [19, С. 3].

“Метод проєктів – педагогічна технологія, мета якої орієнтує не на інтеграцію фактичних знань, а на їх застосування та придбання нових знань (іноді шляхом самоосвіти) для активного включення до освоєння нових способів людської діяльності” (І.Д. Чечель) [24, С. 11].

Педагог в рамках проєкту виступає в різних ролях: розробник, координатор, експерт, консультант [13, С. 12].

Таким чином, можна зробити висновок, що основу методу проєктів становить формування пізнавальних навичок у того, хто навчається, вміння незалежно конструювати свій багаж знань, орієнтуючись в інформаційному просторі, виховання власно-

го критичного і творчого розумового процесу.

Основними цілями і завданнями проєктної технології є [22, С. 156]:

- не тільки передати студентам суму знань, а ще й навчити здобувати ці знання самостійно, застосовуючи їх для розв'язання нових пізнавальних і практичних завдань;

- сприяти формуванню у слухачів комунікативних навичок;

- прищепити слухачам уміння користуватися дослідницькими прийомами: збирання інформації, аналізу з різних точок зору, висування гіпотез, вміння робити висновки.

Проєктна технологія передбачає наявність проблеми, розв'язання якої потребує інтегрованих знань та дослідницького пошуку.

Результат діяльності повинен бути теоретично і практично значущим. Таким чином, виконання проєкту надає змогу слухачам детально вивчити проблему, виявити суперечності та віднайти способи її практичного розв'язання, запропонувати власні алгоритми й технології її розв'язання, знайти оригінальні способи репрезентування результатів власної праці.

Враховуючи специфіку та особливості підготовки слухачів оперативного рівня типологія групових проєктів за різними класифікаційними ознаками [23, С. 143] може бути наступна:

- за видом діяльності, яка домінує у проєкті: дослідницький, пошуковий, прикладний, інформаційний, практично-орієнтований;

- за предметно-змістовою галуззю знань: монопроєкт, міжпредметний проєкт;

- за характером координації проєкту: безпосередній; опосередкований;

- за характером контактів: учасники однієї групи, навчального курсу, закладу;

- за кількістю учасників: парний, груповий;

- за тривалістю виконання проєкту: короткотривалий, середньої тривалості;

- за ступенем складності: складний;

- за характером партнерських взаємодій між учасниками проєктування: кооперативний;

- за характером цільових установок: втілення ідеї або плану, здобуття нових знань і досвіду;

- за професійною спрямованістю: комунікаційний;

- за взаємозалежністю з іншими проєктами: відокремлений;

- за рівнем самостійності виконання: виконується з іншими слухачами та викладачем, з іншими слухачами без керівництва викладача;

- за часом виконання: у навчальний час (поточний, підсумковий), у поза навчальний час, частково в навчальний і поза навчальний час);

- за кінцевим результатом: матеріальний, особистісний;

- за формою й методами організації: практична робота;

- за сутнісними характеристиками: пов'язаний з професійною діяльністю, проєкт розв'язання проблеми (науково-дослідницький), проєкт-вправа (проєкт навчання й тренування для оволодіння певними навичками).

До принципів організації проєктної діяльності можна віднести наступні:

- проєкт повинен бути посильним для виконання;

- створення необхідних умов для успішного виконання проєктів;

- ведення підготовки слухачів до виконання проєктів;

- забезпечення керівництва проєктом з боку викладача;

- кожен слухач повинен чітко показати свій вклад у виконання проєкту;

- кожен учасник проєкту отримує індивідуальну оцінку;

- обов'язкова презентація результатів роботи по проєкту.

Основні вимоги щодо використання методу проєктів [17]:

1. Наявність значущої в дослідному, творчому плані проблеми/завдання, що потребує інтегрованого знання, дослідницького пошуку для її вирішення.

2. Практична, теоретична, пізнавальна значимість передбачуваних результатів.

3. Самостійна (індивідуальна, парна, групова) діяльність слухачів.

4. Структурування змістовної частини проєкту (із зазначенням поетапних результатів).

5. Використання методів дослідження.

При використанні дослідницьких методів необхідно застосовувати алгоритм дій наведений на рис. 2.

За досвідом проведення інтерактивних занять з використанням методу групових проєктів, якщо розглядається дослідницький проєкт, то обов'язкова наявність етапності його проведення. Успіх проєкту забезпечується правильною організацією роботи на окремих етапах.

Тому, доцільно розглянути шість основних етапів групового проєкту [18]:

1. Ініціювання.

2. Планування.

3. Проведення.

4. Презентація.

5. Оцінювання.

6. Документування.

На першому етапі здійснюється вибір теми проєкту, його типу.

Проводиться обговорення та формулювання

проблемних питань.

Висуваються гіпотези та шляхи вирішення проблем, ставиться завдання.

Рис. 2. Алгоритм дій при використанні дослідницьких методів

Джерело: розроблено авторами за даними [17]

Важливо зазначити, що назва теми надана викладачем, носить лише рекомендаційний характер. Викладач, задає напрямок, а слухачі в свою чергу самостійно обирають конкретику. Тема проєкту визначається шляхом обговорення. Обговорення у групах дає змогу більше дізнатися одне про одного, стимулює вільний обмін думками, збільшує ймовірність того, що слухачі краще зрозуміють почуття і позиції інших, більше зважатимуть на них. Слід

визначити, що групове обговорення максимально підвищує активність і внесок кожного учасника. Дискусія допомагає слухачам уточнити свої уявлення, усвідомити почуття і ставлення до предмету. Проблема проєкту або дослідження, повинна бути такою собі мотивацією до включення у самостійну роботу, повинна бути в галузі пізнання групи, можливо фахового напрямку слухачів. Робота у групах розвиває навички активного слухання, співпереживання, співпраці, впевненої поведінки і толерантності.

На другому етапі групового проєкту визначається керівник групи та здійснюється розподіл обов'язків та повноважень. Проводиться обговорення методів дослідження, пошуку інформації, креативних рішень. Проводиться аналіз майбутньої діяльності. Здійснюється обговорення та складання плану групового проєкту з розмежуванням обов'язків. Визначаються завдання кожному члену групи за напрямком.

Слід зазначити, що у процесі групової діяльності лідер зазвичай є тою особою, до якої найчастіше звертаються як до джерела достовірної інформації або найбільш кваліфікованого фахівця. Визначення керівника можна провести шляхом голосування. Надалі керівник матиме переважне пріоритетне право останнього слова під час виникнення дискусії у групі та обрання методу викладення інформації під час захисту, чи інших спірних питань. В той же час керівник групи несе одноосібну відповідальність за прийняте рішення.

План проєкту повинен чітко формулювати завдання, виконавців та термін виступу кожного доповідача.

На третьому етапі здійснюється самостійне напруження матеріалу кожним членом групи згідно поставленого завдання та проводяться проміжні обговорення отриманих даних. Здійснюється узагальнення результатів, підготовка презентації та звіту про виконану роботу.

На четвертому етапі проводиться презентація отриманих результатів, захист проєкту та його опанування.

Можна виділити три основні фази презентації: планування, підготовка та проведення. Під час планування слід визначити мету, завдання, зміст, цільові групи та форму презентації, змодельовати драматургічну структуру презентації. У підготовчий період перевіряються оснащення аудиторії, наявність допоміжних засобів, вирішуються організаційні завдання. Під час проведення презентації слід поводитися якомога професійніше, впевнено, треба намагатися показати себе сильною і в той же час гнучкою особистістю, яка вміє вчасно реагувати на зміну ситуації.

Слухачі презентують не лише результати та ви-

снówki, а й описують прийоми отримання інформації, розповідають про проблеми, демонструють набуті знання, уміння, творчий потенціал.

Під час презентації слухачі включаються до дискусії щодо обговорення проєктів, навчаються конструктивно ставитися до критики своїх суджень, визнавати право на існування різних точок зору.

Завершується етап рефлексією.

Слухачі повинні провести аналіз власної діяльності (самоаналіз) над проєктом з метою виявлення допущених помилок, їх причин і пошуку шляхів подальшого удосконалення дослідницької культури.

На п'ятому етапі проводиться оцінювання групового проєкту.

Оцінка проєкту може проводитися різними способами:

- на основі залучення незалежних експертів;
- в ході оцінки (самооцінки) результатів проєкту відповідно до обраних критеріїв;
- в ході рефлексії з приводу успішності і цілісності проєктування як спільної діяльності, включаючи її цілі, зміст, форми, способи здійснення;
- в ході рефлексії з приводу проєктування як процесу, вибудованого за певними правилами.

Критерії оцінювання повинні бути заздалегідь повідомлені слухачам і визначатись індивідуально за самостійно виконане завдання.

Для максимально якісного результату, викладачу необхідно сформулювати чіткі критерії оцінювання результатів роботи над проєктом кожного учасника, а саме [23, С. 144]:

- глибина розуміння та усвідомлення цілей проєкту та етапів роботи над ним;
- повнота висвітлення;
- логічність викладу;
- нестандартні підходи до рішення;
- оформлення інформації;
- комунікативна культура;
- культура мови під час презентації.

На шостому етапі проводиться документування отриманих результатів.

Алгоритм виконання робіт групового проєкту наведений на рис. 3.

Під час роботи над проєктом слухачі мають навчатися:

- визначати основні і поточні (проміжні) мету і завдання;
- шукати шляхи їх вирішення, обираючи оптимальні;
- здійснювати і аргументувати вибір;
- передбачати наслідки вибору;
- визначати значущість та актуальність висунутих проблем;
- порівнювати отриманий результат з тим, що потребується;
- аргументувати свої висновки;

- об'єктивно оцінювати процес (саму діяльність) і результат проєктування;
- оформляти отримані результати.

Рис. 3. Алгоритм виконання робіт групового проєкту
Джерело: розроблено авторами

Висновки

Таким чином, подальший розвиток системи підготовки особового складу на основі принципів і стандартів НАТО, підготовка за євроатлантичними стандартами офіцерського складу вимагає втілення у підготовку військових фахівців оперативного рівня проєктної технології навчання.

Метод групових проєктів орієнтований на широку взаємодію слухачів не тільки з викладачем, а й один з одним, на домінування активності тих, хто навчається у процесі навчання та завжди пропонує вирішення будь-якої проблеми, що передбачає, з одного боку, використання різноманітних методів, а

з іншого – інтеграції знань, умінь і навичок з різних галузей науки, розвиває здатність до самоорганізації, саморозвитку та самовдосконалення військового фахівця.

За досвідом використання методу групового проекту в ході підготовки слухачів оперативного рівня розроблений алгоритм виконання робіт групового проекту.

Сподіваємось, що зазначений досвід стане у нагоді для підготовки та захисту групових проектів

для усіх слухачів вищих навчальних закладів України, допоможе їм якісно засвоювати отримані знання.

Отже, отримання знань, формування вмінь і навичок, розвиток особистісних якостей, набуття певних компетентностей особистості слухача є найефективнішими, якщо в освітньому процесі використовують інтерактивні форми і методи.

Список літератури

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 серпня 2021 року Про Стратегічний оборонний бюлетень України Стратегічний оборонний бюлетень України : Указ Президента України від 17 верес. 2021 р. №473/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4732021-40121> (дата звернення: 02.11.2021).
2. ВКП 7-00(01).01 Видання. Настанова з підготовки персоналу у Збройних Силах України. Київ :МОУ, 2020. 50 с.
3. Edgar Dale B., Audio-Visual Methods in Teaching, Holt : Rinehart and Winston, 1969. 534 p.
4. Башкір О. І. Активні й інтерактивні методи навчання у вищій школі. *Педагогіка та психологія*. 2018. № 60. С. 33-44.
5. Боков Л. А., Катаев М. Ю., Поздеева А. Ф. Технология группового проектного обучения в вузе как составляющая методики подготовки инновационно-активных специалистов. *Современные проблемы науки и образования*. 2013. № 6. URL: <https://science-education.ru/ru/article/view?id=11762> (дата звернення 02.11.2021).
6. Глухарева С. В., Немирович-Данченко М. М., Давыдова Е. М., Буинцев Д. Н. Метод группового проектного обучения в системе подготовки кадров нового поколения. *Современные наукоемкие технологии*. 2020. № 4(1). С. 110-114. URL: <https://top-technologies.ru/ru/article/view?id=37982> (дата звернення: 02.11.2021).
7. Грахов В. П., Мохначев С. А., Кислякова Ю. Г., Анисимова Н. В. Практика проектной деятельности студентов в высшей школе. *Современные проблемы науки и образования*. 2014. № 5. С. 121-127 URL: <https://science-education.ru/ru/article/view?id=14735> (дата звернення: 26.10.2021).
8. Гузеев В. В. Метод проектов как развитие блока уроков. *Образовательная технология: от приема до философии*. 1996. № 3. С. 79-86.
9. Дьюи Дж. Демократия и образование: пер. с англ. Москва : Педагогика-Пресс, 2000. 384 с.
10. Іжко Є. С. Метод проектів як один із засобів оптимізації автономного навчання. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля*. 2014. № 2(8). С. 92-98.
11. Килпатрик В. Х. Метод проектов. Применение целевой установки в педагогическом процессе: пер. с англ. Е. Н. Янжул. Ленинград : Брокгауз-Ефрон, 1925. 43 с.
12. Комишан А. І., Щокіна Н. Б. Метод проектів як засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів. *Наукові записки кафедри педагогіки*. 2018. № 41. С. 57-68. URL: <https://periodicals.karazin.ua/pedagogy/article/view/9962>. (дата звернення: 26.10.2021).
13. Мелашенко К. М. Технологія проектного навчання. *Завуч*. 2006. № 13(271). С. 12-14.
14. Мирончук Н. М. Застосування методу проектів у підготовці майбутніх викладачів до самоорганізації в професійній діяльності *Проблеми освіти*. 2017. № 87. С. 191-196.
15. Пахомова Н. Ю. Проектне навчання – що це. *Методист*. 2004. № 1. С. 39-46.
16. Пехота О. М., Кітченко А. З., Любарська О. М. Освітні технології : навч.-метод. посіб. Київ : АСК, 2001. 256 с.
17. Полат Е. С. Метод проектов. *Российская Академия Образования*. веб-сайт. URL: <https://web.archive.org/web/20080330010914/http://distant.ioso.ru/project/meth%20project/metod%20pro.htm> (дата звернення: 27.10.2021).
18. Полат Е. С. Метод проектов: типология и структура. *Лучшие страницы педагогической прессы*. 2004. № 1. С. 9-17.
19. Полат Е. С., Бухаркина М. Ю., Моисеева М. В., Петров А. Е. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования. Москва : Издательский центр “Академия”, 2009. 272 с.
20. Проектні технології в навчанні : веб-сайт. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Проектні_технології_в... (дата звернення: 27.10.2021).
21. Сисоєва С. О. Особистісно зорієнтовані технології. *Підручник для директора*. 2005. № 9(10). С. 25-28.
22. Сілакова Т. Т. Проектні технології підготовки студентів. *Вісник Національного авіаційного університету*. 2017. № 11. С. 153-158.
23. Тадеуш О. М. Метод проектів як форма продуктивного навчання студентів. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2017. № 29. С. 142-146. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_016_2017_29_33 (дата звернення: 27.10.2021).
24. Чечель И. Д. Метод проектов или попытка избавить учителя от обязанности всезнающего оракула. *Директор школы*. 1998. № 3. С. 11-12.

Надійшла до редколегії 07.09.2021

Схвалена до друку 16.11.2021

Відомості про авторів:**Нечхаєв Сергій Миколайович**

кандидат військових наук доцент
доцент Національного університету
оборони України ім. І. Черняхівського,
Київ, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-0773-6331>

Луганський Олексій Петрович

слухач інституту авіації та протиповітряної оборони
Національного університету оборони
України ім. І. Черняхівського,
Київ, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-2973-1865>

Крижанівський Ігор Миколайович

доктор філософії
старший науковий співробітник
Харківського національного університету
Повітряних Сил ім. І. Кожедуба,
Харків, Україна
<https://orcid.org/0000-0001-9885-9232>

Information about the authors:**Serhii Nechkhaiev**

PhD in Military Science Associate Professor
Associate Professor of the Ivan Chernyakhovsky
National University of Defense of Ukraine,
Kyiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-0773-6331>

Oleksii Luhanskyi

Listener of the Institute of Aviation and Air Defense
of the Ivan Chernyakhovsky National University
of Defense of Ukraine,
Kyiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-2973-1865>

Ihor Kryzhanivskyi

Philosophy Doctor
Senior Researcher
of Ivan Kozhedub Kharkiv
National Air Force University,
Kharkiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0001-9885-9232>

ТЕХНОЛОГИЯ ГРУППОВОГО ПРОЕКТНОГО ОБУЧЕНИЯ В ПОДГОТОВКЕ СЛУШАТЕЛЕЙ ОПЕРАТИВНОГО УРОВНЯ

С.Н. Нечхаев, А.П. Луганский, И.Н. Крыжановский

Дальнейшее развитие систем военного образования, военной науки и подготовки личного состава на основе принципов и стандартов НАТО, подготовка по евроатлантическим стандартам офицерского состава требует воплощения в подготовку военных специалистов оперативного уровня интерактивных методов обучения, обеспечивающих не только получение ими профессиональных знаний, умений и навыков, но и их способность принимать ответственные решения в ситуациях выбора, отличаться мобильностью, динамизмом, конструктивизмом, способностью реализовывать свои профессиональные и творческие способности в служебной деятельности. В статье рассмотрена проектная технология, как одна из интерактивных технологий обучения и основные принципы проектной деятельности. Доказано, что проектная технология подразумевает наличие проблемы, решение которой требует интегрированных знаний и исследовательского поиска. Предложен алгоритм действий при использовании исследовательских методов в проектной технологии. Метод проектов представлен как способ реализации задач компетентно-ориентированного образования, направленный не на интеграцию фактических знаний, а на их применение и приобретение новых. Учитывая специфику и особенности подготовки слушателей оперативного уровня, составлена типология групповых проектов по разным классификационным признакам. На основании обобщения опыта проведения группового проекта со слушателями оперативного уровня подготовлен алгоритм выполнения работ группового проекта.

Ключевые слова: метод проектов, обучение, оперативный уровень подготовки, проектная технология.

GROUP PROJECT TRAINING TECHNOLOGY IN TRAINING OF OPERATIONAL LEVEL LISTENERS

S. Nechkhaiev, O. Luhanskyi, I. Kryzhanivskyi

Further development of military education systems, military science and personnel training based on NATO principles and standards, training in accordance with Euro-Atlantic standards for officers requires the implementation of interactive training methods in the training of military specialists of the operational level, ensuring not only their acquisition of professional knowledge, skills and abilities, but and their ability to make responsible decisions in situations of choice, to be distinguished by mobility, dynamism, constructivism, the ability to realize their professional and creative abilities in official activities. The article discusses project technology as one of the interactive learning technologies and the basic principles of project activities. The main goals and objectives of the design technology are considered. It has been proven that design technology implies the presence of a problem, the solution of which requires integrated knowledge and research search. An algorithm of actions when using research methods in design technology is proposed. The project method is presented as a way to implement the tasks of competence-oriented education, aimed not at the integration of actual knowledge, but at their application and acquisition of new ones. Based on the experience of conducting interactive classes using the method of group projects, the stages of its implementation are considered. It is concluded that the basis of the project method is the formation of cognitive skills in a student, the ability to independently construct their knowledge base, orienting themselves in the information space, education of their own critical and creative thinking process. Taking into account the specifics and peculiarities of training students of the operational level, a typology of group projects has been drawn up according to different classification criteria. Based on the generalization of the experience of carrying out a group project with students of the operational level of training, an algorithm for performing the work of a group project has been developed. It has been proved that the acquisition of knowledge, the formation of skills and abilities, the development of personal qualities, the acquisition of certain competencies of the student's personality are most effective if interactive forms and methods are used in the educational process.

Keywords: method of projects, operational level of training, project technology, training.